

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Hatszor hasznosított hirdetés sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hasenstein és Volger (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Hasenstein és Vogler hirdetés közr. irodája. Weiss mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szerráth 5. sz.

Nyitási cikke

garmond sora után 25 kr. ártandó.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DÍJZATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

1878. márczius 15-én.

Ma harmincz éve: hogy a legnagyobb magyar költő, az ország fővárosában, egy vanezer ember előtt elszavalta a riadót:

Talpra magyar, hi a hazai!
Itt az idő: most vagy soha!

s e költemény nyomtatott, a nemzeti hármasszint föltüntet példányai, mint a bilincseiből kibontakozott saját első termékei, lőnek kiosztva a lelkesült, örömtől ujjongó nép között.

A tenger első hullámvérése volt, mely jelzé: hogy a szélsővéget ért; mindenki azt hírvé, mindenki azt remélte: hogy kedvező szél szárnyasapása az, mely a hajót a rév ölébe hajtja. Ki hitte volna, oh ki gondola: hogy a vihar első fuvallata, s nyomán jön a zátony, hajótörés!

Pedig a végzet nagy könyvében meg volt már írva, talán jelenetve is volt az óriási dráma, melyet időnként különböző nemzetek fordítanak át a saját nyelvükre, a saját vérük árán.

Meg volt már írva: hogy osztályrészünk legyen: gyászi küzdelem, mely felénk fordítja a szabad nemzetek bámulatát és lekésedését s a rab-lelkek féltékenységet és áskálódását; hogy fognak jöni idegenek: életüket áldozni azért, a mi szent és drága minékünk — s fognak jöni idegenek, lábál tiporni az oltárt, mely előtt mi imádkozni szoktunk.

Meg volt már írva: hogy elbukják a magyar, de bukják el úgy: hogy bukásában nagyobb legyen, mint valaha volt, hogy elleneink győzzenek, de győzzenek úgy: hogy diadalukban kisebbek legyenek, mint voltak valaha; hogy legyen a mi sorsunk: rabláncz és büszke öntudat, elleneinké: győzelmi pálmá és lélekfurdalás.

Mindezt tudták már a ragyogó, néma csillagok.

Es aztán tudta az egész természet.

Kik ama napok tanui valának, elmesélték nekünk, későbbi utódoknak: mennyire sietett a természet, meghozni a maga ajándokait. Már a február is eltárgadta, hogy nevében benne van az r betű, s az "ibolyák hónapja" rózsákat szakasztott, szokatlan hamar és mosolygólal köszöntött be a tavasz, hiszen érezte: hogy verőfényben sokáig nem fognak gyönyörködni Magyarországon; a jó

anyaföld két hóval előbb érlelte meg a gazdag kalászatokat, hiszen érezte: hogy nem sokára muszka paripák patkói fogják tiporni istenáldott termékeny hantjait.

A jámbor gazda-emberek fejüket csóválták s aggódva suttogák: „Megadjuk ennek az árát a jövő esztendőben.” És nem tudták, hogy azt kellett volna mondaniok: a jövő tizenhatsz esztendőben!

De a költők és a politika emberei jóra magyarították a természetet s tüneményeit. Lelkük tele volt a remény életét lehelletével, a szabadság mámoros illatával — s akkor még nem tudták: hogy csak ez illat, e lehellet fogja fontartani őket a kétségek hosszú éj-jében, mint a hogy a buvár a magával vitt tiszta léggel táplálkozik a tenger fenekén.

De hogy is tudták volna? Egy szót se mondtak el nekünk ebből a virágok, a kalászatok, a csillagok.

Azután kitört a vész. Meghajlott a szabadság lobogója; legjobbjaink elvesztek, ki a csatatér, a becsület mezején, ki a bitófán, a mi akkor szintén a becsület fája volt Magyarországon. Először volt ez így — s adja isten, hogy utóljára lett legyen így!

Legyen emlékkük áldott, nevük megszentelt miközöttünk. Legyen áldott a lant, mely széptátaat, mikor nem zenghetett többé szabadságdalokat. Legyen a „nagy év” emlékezte mindnyájunk forró kegyeletének tárgya; gondoljunk fájdalmasan és büszkén a multra, de aztán — fordítsuk szemünket a jelenre is.

Ime, harmincz néhez év után, a magyar még mindig él s van elhatározása és hite: hogy élni akar és élni fog.

De akkor legyünk éberek!

Korunk a nagy állam-alakulások korszaka, melyben „nemzetek vesznek, nemzetek lesznek.” Ha ma, harmincz év után ismét fölhangzanának a költő szavai: „Itt az idő: most, vagy soha!” nem kisebb jós-erő rejlenék e szavakban, mint akkor rejtlett, mikor először lettek ismételve a nemzet milliói által.

Igen, itt az idő most is, készen kell állanunk, — de a szavak és kardok élének ma már másfelé kell fordulnia.

Legalább mostanra el kell felejtenünk: államunk melyik felének van több felejtetni valója a multban s csak azt kell néz-

nünk: mi van közösen megtartani valónk a jövőben.

A medve ismét kiczammogott jéghegyei közül, hogy Dél virányain sütközzzen.

A san-stefanoi orgyák zaja, a pezsgős palaczkok durrogása, a fenhéjázó pohárköszöntések hangjai áthallszanak mi hozzánk — s jusson eszünkbe, hogy Fjészak e helóitai ismerik a magyar bor és magyar hőlgyek szemének tüzet.

Az orosz becsületszó ugyan bővíben van s jövőre bizonyosan még inkább fogják osztogatni, de ennek a muszka pénznek a mi tözsdéinken nincs már árfolyama.

Nem kell félünk, nem is félünk; de az előkészület nem félelem s éppen az a gyáva, a ki készségül nem mer.

Azért tehát e nagy évfordulati nap, az emlékezés, a kegyelet, a lelkesültség hangulatában, de a férfini készülődés stadiumában kell, hogy találjon minket — s mint harmincz év előtt, ugy most is harsonjon fel a jelszó: „Talpra magyar!” — megoldva még azzal: hogy: „Talpra osztrák!” mert bizony-bizony:

„Itt az idő: most, vagy soha!”

A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnapelőtti ülésében tárgyalás alá vette a förendiháznak a büntető-törvénykönyvre vonatkozó módosításait. A 21. §-ra vonatkozó módosítást, mely a halálbüntetésnél „nyaktóló” helyett a „köfél általi kivégzést” alkalmazza, a bizottság Pauler előadó indítványára elfogadta.

Azon módosítást, mely rendkívüli enyhítő körülményeknél a mellékbüntetés alkalmazását nem teszi fakultatívá, hanem kimondja, hogy a mellékbüntetések alkalmazása csak akkor mellőzhető, ha a büntetés három havi fogházat, vagy államfogházat nem halad túl, Pauler előadó szintén elfogadásra ajánlja, mert e módosítás is elérhetővé teszi azon czélt, hogy rendkívüli enyhítő körülmények esetében a mellékbüntetések mellőztessenek.

Horánszky hozzájárul a förendiház módosításához, mert a rendkívüli enyhítési jogról szóló §. a bírónak korlátokat szabván a büntetés mértékére és nemére nézve, helyes a korlát megállapítása a mellékbüntetések tekintetében is. De a három havi határvonalat igen csekélynek tartja

hogy a legtisztább fölvel ne ébredne fel, s ne tudna józanul beszélgetni. Látom, hogy alakba világos, kopogtatok, még fen és leányával beszélgetve találok őt. Mindketten előmbé sietnek, megölelnék, s egy levelet mutatnak, mely ma este érkezett, s haza menve bontották fel. Hogy mit tartalmazott e levél, azt most nem mondhatom meg, majd csak később fogja őn megtudni, rajuk nézve nagyon fontos titok ez, és én szavam adtam hogy senkinek el nem árulom. Segített nekik a becsomagolásnál, s magamra vállaltam, hogy ügyeket az itteni színházzal elintézem. Mialatt az öreg szekér után láttam, az enyéimet beszéltem meg Czecziliával. Szóval ez előtt egy órával láttam őket kocsira szállni s a várost elhagyni. Most kifizettem itt számláikat, mielőtt a színház igazgatóságához mehetnének, hogy minden Czecziliát érhető üdvözlésnek elejét vegyem. Többet ne kívánjon tudni, ne kérdezősködjék, mert ajkaimnak zárva kell lenniök, hanem azt kérem figyelembe venni, hogy ma reggel nagyon eleven, jó kedvű vagyok, hogy nem is gondolok arra, hogy hangom edeségét kiméljem, szóval, hogy barátainak épp oly készséggel kívánok szolgálatukra lenni, mint a legutolsó fűszerárus. És ezen ne is csodálkozzék nagyon! Azért vagyok előzők eny, mert teendőim akadtak, és ez a helyett, hogy nekem fáradságot okozna, elfoglal és gyönyörködtet, ez az egész.

Azt sem mondhatja meg, mily irányban távoztak Boccaferri-ék?

Még azt sem. Ez nemde, kegyetlen eljárás. Róija fel ezt signora Boccaferrinek, ki a hallgatási parancsnál, még öné nézve sem tett kivételt, ilyen hátatlanok és rosszak az aszszonyok!

Ugy értettem, hogy önmaga is, midőn elítélte előttem az egész asszonyi nemet, egy kivételt tett, Boccaferri előnyére.

Beszélgünk okosan. Igen, minden bizonytalán el kivételt képez, ezt ünnepélyesen beismerem. Ő tiszteletreméltó nő; de miért? Mert nem szép.

Meg van őn valóban győződve a fölől, hogy ő a helyett hat havi fogházat és államfogházat indítványoz határvonalat felvétetni.

A bizottság Horánszky indítványának megfelelőleg módosítva elfogadja a förendiház módosítását. Azon módosítás, mely szerint nem a „lázadás” büntetői-nél, hanem a „lázadás”-nál mondassék ki a mellékbüntetések obligatív alkalmazása, Pauler előadó indítványára nem fogadtatott el. A bizottság erre a tárgyalás folytatását másnapra halasztá.

Bécsi lapok Andrassy nyilatkozatairól. A „Deutsche Zeitung” így ír: A két delegáció bizottságának ülése nem világosított fel bennünket a legfontosb kérdések fölöl. Nem tudjuk, mit akar kormányunk „megoldalmazni”; nem tudjuk, mire akar Andrassy grót a kongressuson törekedni, s hogy mikép gondolkodik a Balkán félszigeten végbemenő új államalakulásról s nem tudjuk, micsoda diplomáciai eszközök fölött rendelkezik czéljai elérésére. Ha a miniszter akétszó pontot megvilágította volna, le lehetne arról mondani, hogy a harmadik iránt kérdést intézzünk hozzá. Az összeredmény egyelőre a következő: A magyarok már most is hajlandók a megszavazásra. Nekik nagy örömkre szolgál, hogy egy honfitársukkal világpolitikát lehet csinálniok. Ausztriában a hitelt, melyet tárgyalásunkban indokolni nem tud, mint politikája iránt való bizalmi szavazatot kéri a miniszter; az a kérdés, hogy ezt megérdemli-e, mindaddig eldöntetlen. A „Freundenblatt” így nyilatkozik: A hatvan millió a monarchia haroz- és akcióképességét kell hogy emelje az esetre, ha a zöld asztalnál egyetértés nem lenne elérhető. A kívánt pénzüsségkés eseten védőerőket van hivatala életeleveségbe hozni, nem hogy új területezéseket szerezzen, hanem hogy érdekeink összességét növelje. — A „Presse” csak a miniszter nyilatkozatainak kiemelésére s részletezésére szorítkozik. — A „Neue freie Presse” azt vitatja, hogy a Falkféle javaslat hatálytalan s nem biztosít a hatvan millió elprédálása ellen.

A keleti kérdés.

A mint közeleg a kongressus összehűlésének ideje, sietnek követeléseikkel föllepni mindazok, kiknek Törökországon követeléseik vannak. Derby kijelenté, hogy Anglia arra törekszik, miszerint Görögország is képviselve legyen a kongressuson, hogy ott igényeit formulázhassa.

Önök. Ön bámulatba akar ejteni engem, hogy az erdőt, a legözöbrent, az ördögöt játsza; de ön kerekén kimondva, semmi egyéb, émint egy becsületes, kissé könnyelmű, kissé hóbortos, kissé diésekedő fiatal ember. . . de mind ez nem elég arra, hogy be ne lássa, hogy ha egy tisztességes leányt elcsábít, azt nőül is kell venni; ön pedig még igen ifjú, vagy igen becsavagyó, hogy ily korán, egy annyira szerény házasságra határozná magát. és ugyanezért signora Boccaferrinek ímem is akar udvarolni.

(Folyt. köv.)

Deáki Filep Sámuel élete és irodalmi munkássága.

(Szül. 1784. okt. 25., † 1855. okt. 21.)

Irtá: JAKAB ELEK.

(Folytatás.)

Ismeretnem kell még a sok szép lelki tehetséggel s bámulatos munkaösztönrel megáldott férfit, mint alkalmi költeményíró. Erre is nemzeti geniussunk s a magyar társadalmi élet mély ismeretét vitte őt. Európa egy nemzetének sincs annyi mindenféle alkalmi cseccsebecsje: ünnepi, névnapi, újvi, lakadalmi, husvéti, szüreti, határjárás, keresztelési, vendégségkori s több efféle ceremóniája, nemzeti szokása és hagyománya, mint nekünk. Ilyenkor szónoklunk, verselünk, éneklünk, pohár-köszöntéseket mondunk, élcelődünk, elménczünk, s satura és humor minden ártatlan kedvébészótt fegyverét használjuk, hogy a társaság vig és élénk legyen, a házi gazdát felderítsük s magunkat előtte és a vendégi közönség előtt feltűnővé s kedveskedő tegyük. Ez a hunmagyarnak vérében van. Ő mulatni, jól énni és inni szeret s hogy ezt sok bor, vigság, dal és zenehang mellett lehet tenni, Lucullus és Horatius óta tudjuk. Sőt haragunkat s bosszúrészünket is ily alkalmi formában szoktuk kivált a korábbi századokban kifejezni, az ugynevezett gunyversekben, pasquillusokban. Deák mint alkalmi költemény-író eredeti eszméi, ép humorra s gondolatnak játszi menete emelte nem közönséges szín-

Most előlőpnek az albánok is, kik következő tiltakozást tettek közé:

„Miatán tudva van, hogy az atheni kormány kijelentette, miszerint Epirust a görög tartományok közé szándékszik fölvenni, s hogy néhány köztünk lakó s újabban közénk telepedett görög hazánk annexióját proclamálták: mi igazi albánok, az igazi elbánok utódjai tiltakoznak ez ellen, s isten előtt fennen hangoztatjuk, hogy a régi Epirus, vagy Alsó-Albánia, az új Epirus, vagy Közép-Albánia és a Felső-Albánia, vagy Ghéga kivétel nélkül az albánok dominiumát képezik, kik azt mindenkor birták, a nélkül, hogy emberi emlékezet tudna valamit más birtokosokról; és mi esküszünk atyáink vétérére, hősi királyunk: Skanderbeg le nem győzött kardjára, hogy mi és gyermekeink, nem kevésbé fogjuk megvédelmezni tudni birtokunkat — a mi csak albán sziv emlékezi soga ama vére és ama kardra. És mi apellálunk szeretett fejedelmünk: Skanderbeg Kasztriota Györgyre, valamint Olaszországban, Törökországban s a szigetekeken szétszórva lakó honfitársainkra, hogy szavukat egysítsék a mi tiltakozásunkkal, melyet minden nagyhatalomhoz intézünk, kérve azokat, hogy örökösnek hazánk integritása fölött az atheni kormány önzése ellenében, mely midőn nekünk szabadságot ajánl az annexióval, elakarja ragadni legfőbb kincsünket: a nemzetiséget. Mit ér nekünk szabadságunkkal, ha hamar nem lennének többé albánok?”

Ennélfogva fölhatalmazuk központi bizottságunkat s külföldön levő bizottságainkat, hogy jelen tiltakozásunkat minél nagyobb körben nyilvánosságra hozzák.

Az albán hegyekből, febr. 12. 1878. Az Alsó-, Közép- és Felső-Albánia törzsének főnökei.

Következik a pecsét, melyen a fölholdon nyugvó kereszt, két keresztbe tett karddal látható.

Bosnyák gyűlés.

Az ujvidéki „Zásztava” Kain-ból akövetkező két jelenti: Bosnyákországból érkezett megbízható hírek szerint Travnikban nem volt semmiféle mohamedán gyűlés, ennél fogva az ottani nép nem is küldött fel; Bécsbe semmiféle deputációt. Az egészben csak annyi a való, hogy néhány bég s bizonyos horvát ágensek ott nagyban agítálnak: ezek azonban nem képezik a népet, mert csak fizetett emberek. S ha mégis

vonatra. Ilyenek voltak a hivatalsszolgák, szinleki-bordok stb. ujvi közönségei vagy az emlékkö-feliratok, szomorú jelentések stb. A közönség szívesen olvasta mindazt, a mi az ő tollából került elő. A kik öregek, emlékezni fognak, mily gyermeteg volt ezelőtt 40—50 évvel a magyar költészet e faja, pedig — a mint érintem — nemzetünkben nagy volt a hajlam rá, hogy ilyenkor jó izűket nevéssen, s ha ezen kedvét eltalálta, hangos kacaja, helyeslő tapsa bizonyára nem maradt el, díjért mulattatók számára mélyen nyult zsebébe s szép ajándékkal viszonzotta a tisztelkedő megemlékezését. A kis gyűjteményben több van ilyen, nehányat mint feltűnőbbet ismertetek. Egy kis szeretett halott sírkövére ezt a feliratot dolgozta kötetlen beszédben:

N, N-nek . . . Szőlő emléke a lit-jegyet határjeltül, hogy a menny és föld szomszédos hazák, zálog-emlékél, hogy amott egy angyalok éi, reményoltatúl, hogy őt ismét meglátják.

Székelly János kir. főkörmányszéki ígtatóhivatali szolgának az 1827-ik év első napjára ez enyelgő verset írta:

Egy vén szolga, ki már régóta áll A kormány nagy imalma garadjánál, Ki az idő vizkéretét megfordulni, S a tárgyak folyó-számát megújulni Sokszor érte, ime ma, midőn A rendet kezdő újra előjön S fel ismét az első kis számokat önti. A molnárak, malom-mestereknek, Minden ös és békereknek, Gerendélyek-, özevek- és peozeknek Az új esztendődt áldással köszönti.

Egy köz mulató-helyen, hol Kolozsvár eőkölő urai tékénzi s kártyázni szoktak, hol Deáki is gyakran megjelent s az őt élcelő vidor kedélye-lyeért nem únó aristocratiával jó estvéket töltött — mert akkor még casinók Erdélyben nem léteztek — a marquer kivánságára e tisztelgő költeményt írta, melyet az akkori társadalom, dacára némi frivolságainak vagy tán épen azért, rendkívüli tetszéssel fogadott s az írónak nagy népszerűséget szerzett:

holmi bégekkel és fratesekkel álló küldöttség érkeznek Bécsbe, a bosnyák keresztény lakosság, mely Boszniában és Hercegovinában a többséget képezi, reméli, hogy az osztrák kormány azzal nem fog szökecskélni, Boszniában és Hercegovinában — mondja továbbá a „Zászt.” — a görög-kéleti vallású szerb lakosok száma: 700,000 lélekkel többre rug, a katolikusok száma: 200,000, a mohamedánok pedig körülbelül 360,000. Egy és ugyanazon nyelven beszélnek, egy és ugyanazon szokásokkal bírnak, s históriájuk is egy és ugyanaz.

A delegatiónak.

Bécs, márcz. 12. A magyar delegáció egyesült négy albizottságának 1878. márcz. 12-én tartott ülésében Szécsen Antal gróf interpellálta a külügyminisztert az iránt, hogy a török könyv némely okmányainak tanúsága szerint a Duna folyónak természete talán nincsen egészen helyesen értelmezve. Az ő nézete szerint ugyanis háboru esetében a conventionális folyó természete nem terjedhet egészen a neutralitásig s azért kéri a külügyminisztert: vajjon az e annak nézete, hogy ily esetben egy conventionális folyó partjain levő hatalom a maga intézkedéseiben korlátozhatassék? Gróf Andrassy Gyula felelt, hogy a kérdésre részletesen fog felelni, egyelőre kijelenti azt, hogy gr. Szécsen Antal nézeteit ő is osztja. A mint ő emlékezik, Törökország a Dunán nem akarta conventionális folyónak, hanem a maga saját határának és védelmi vonalának tekinteni, mit az osztrák-magyar kormány el nem fogadhatott. Áttérve a napirendre, t. i. a 60 milliónyi hitel ügyére, elsőnek felszólalt Szécsen Antal gróf. Ő tökéletesen osztja a külügyminiszter azon nézetét, hogy a mi határainkon levő és eddig Törökország suverénitása alatt volt államok eddigi viszonyukban fejjel nem tarthatók. A mi a 60 milliót illeti, ő, a mint ezt már tegnapelőtti beszédében is kifejtette, a háboru nehézségeit teljes mértékükben fölismeri. De a tapasztalásból és a történetből is tudja azt, hogy a háboru való késülés sokszor az illetők szándéka ellenére is magát a háborút megszüli.

Nem járulhat az előadó által javaslatba hozott határozati szerkezethez, de a nélkül, hogy indítványt tenne, egyszerű szavazatának indoklását kizárólag a kormány elöljáróságát azon szavaiól meríti, hogy a kívánt hitel megszavazása által véderőszervezetünk érvényesíthetése biztosított.

Andrassy Gyula gr. teljesen egyetért Szécsen gróffal arra nézve, hogy az initiativa a kisebb szuverain államok helyzetének megváltoztatására bennünk illet, és ő e tekintetben részint a románai szerződés megkötése, részint a románai fejedelem címének ügyében, erre nézve egy-némely lépéseket meg is tett, a kormány azonban mindig csak bizonyos határig leplezheti le a maga szándékait, nehogy oly ellenségeskedést költönn fel idő előtt, mely működését megnehezíti. Így pl. Romániára nézve az osztrák-magyar kormány eleinte hajlandó volt a függetlenséget elismerni, de nem a neutralitást, melynek pajzsa alatt ott oly politikát lehetett volna követni,

A markor új esztendői kívánsága a t. vendég urakhoz.

Partit kiált az időnek
Nagy Markorje — halljátok —
Az elmúlt ő esztendőnek:
Im új áki vár rátko;
De vigyáza tásztatok,
Hogy jó Stellungot kaptatok:
A ki jól játszik, az nyer.

Olyan ez az egész világ
Épen mint egy billiárd.
Az ügyesség és okosság
Partit csinál itt mindjárt:
Némely a rang két lapján,
Némely a vagyon sárgáján,
Más a jövedv veresén.

Bár melyikre kívánjátok
Magatok stellirozni,
A jó szót meg nem bánjátok,
Nem árt hát elhozni:
Bátor kőz kell az előre,
Szem-mérték a középsőre,
A végőre jó lőkes.

Adja az ég, hogy lőkesek
Mindig lapát csináljon:
Adja, hogy az ellenségek
Mindig preszt kollé álljon —
A beállott esztendőre
Ezt kívánja jó előre
Molnár István a markor.

Utóírás. S van az a kis hüség:
Hiszi, hogy jó kívánsága
Tíz vesztett partit megér.

Deákli élte utolsó éveit angol és francia jeles költők Magyarországi akkori hangulata által indokolt, részint komolyan busongó, részint politikai vonatkozású dalok fordításával töltötte; a elsőkből az akkori kolozsvári Hetilap néhányat közlé tette, de nem egy oly élesen vonatkozott az akkori politikai helyzetre, másokról szólva, annyira sujtotta az osztrák centralisticus uralom nálunk működő organumait, hogy kiadásuk lehetetlen volt. Emlékszem rá, hogy gyakran jó reggelenként, midőn gróf Mikó Imre, ágyában egy őrző szivarozva, a hozzátartozókkal vagy megbízható barátaival beszélgetett, a kis Deákli bácsi is be-beállott hozzá, hosszú fehér haja lelógott vállaira, kis szemének tűze most is elevenen égett, nyelve vidám sebes-

mely a mi érdekeinkkel határozottan ellenkezik. Romániában azonban igen jelentékeny párt van, mely a neutralitásra több súlyt fektetett, mint a függetlenségé és az utolsó az első nélkül el nem fogadta és mindenesetre ellenünk fordult volna. — ha ez irányban utolsó gondolatunkat előre ki-mondjuk, a közvélemény tudja a mit óhajt, és az a mit óhajt, rendesen helyes is, így nálunk is azt óhajtjuk, hogy a birodalom nagy és hatalmas legyen, hogy annak érdekei megvédessenek, de az utakra és módokra nézve a közvélemény nem bírja mindig azt megtartani, a mi helyes s főleg nálunk e tekintetben nagyon szétágazók a nézetek és így a közvélemény itt a kormányra nézve irányadó nem lehet.

Van egy bizonyos udvaroncáság lefelé is, és a souverain népek sem szeretik meghallani az igazságot, sőt több látoráság kell ma lefelé megmondani az igazat, mert a mi parlamentáris körünkben rendesen lent van a hatalomnak legnagyobb része. Szónok fejtegeti azon különös nehézségeket, melyeket a mi belső államszervezetünk szűl, és melyek a valódi közvéleményt nehezen felismerhetővé, és épen oly nehezen vezethetővé teszik. Hivatkozik egyébiránt Angliára is, a hol a közvélemény hosszabb időn át határozottan törökellenes volt, míg a kormány a török részre hajlott. Ott is úgy látszott, mintha a vonatott hajó vezetője a görögöt, hanem azután rögtön fordulat állott be, mely máig is tart. Minden nemzetnél vannak ilyenü forrongások, melyek előre ki nem számíthatók és így a politikai irányra nézve határozzák nem lehetnek. Mindezeket felhozta azon szemrehányás ellenében, hogy a közvéleményt jobban kellett volna vezetni. E tekintetben is megtette a lehetőt és törekedni fog ezt ezután is megtenni.

Wahrmann Mór határozottan tiltakozik az ellen, mintha a magyar delegációban harcias hangulat volna, e delegáció egyik tagja sem kívánja vagy óhajtja a háborút; de igenis nyugodt és komolyan kimondjuk: hogy ha a háboru elkerülhetetlen szükségé válnék, el vagyunk határozva azzal is szembe nézni, a 60 milliót tehát megszavazza.

Szilágyi Dezső szintén elfogadja Falk javaslatát, de nem ért azzal egyet, hogy ez bizalmi nyilatkozat volna, valamint azon nézetet sem fogadja el, hogy a megszavazás formája közömbös.

Apponyi Albert gr. kijelenti, hogy semmikép sem tekinti bizalmi kérdésnek a 60 millió megszavazását, mert ezen esetben kénytelen volna azt megtagadni, hanem a helyzet követelményének szempontjából objective bírálja azt.

Bánhidy Béla báró a háborút a háboru kedvéért nem akarja: úgy vélekedik azonban, hogy a háboru kezdése jelenleg nem is aktuális.

A mi Bosznia és Hercegovina elfoglalását illeti, ő igen is átlátja, hogy ez bizonyos körülmények közt kétséges lehetne és ezen eventualitást egyáltalában nem akarná a lehetőségek közé sorozni; sőt lehetnek oly viszonyok, melyek közt ő a miniszteriumnak szemrehányást is tenne abból, hogy ha ezen tartományok elfoglalását elmulasztaná; de ily kénytelenségnek beállása min-

séggel járt: „Jó reggelt kegyelmes ur! máskor: Bon jour monsieur le Comte! Az éjjel rossz álom volt, nem tudtam aludni s bosszúból egy jó verset fordítottam, „voulez-vous que je le presente” — kérde engedelgő, mi alatt arca mosolyra derült. „Hogy nem volt jól, édes Deákli! azt ajánlom — viszonzá barátságosan a gróf, — deha sikerült verset dolgoztok, azon örvendek, halljuk!” Már a gróf nyilatkozata utolsó szavánál vidáman nyult zsebébe a kis kénese-termeszteti tudós, keskeny papir szeleletit elszedte és egész szinpadiasággal, néha szavalási módorban a verset elolvasta. Miköz szeretett vele ingerkedni, sőt ha szeret tette, ki is kapni rajta is, máson is. Ez uralkodó jellemvonása volt. „Szép, szép édes Deákli! csak a maga egyszerűségében szeretném én ezt hallani, hogy itélhessek! Így declamálva olyan, mint némely pap predikációja, a mely minél füresebb, a nagy pathos által a hallgatókat annál inkább elragadja. Olvassuk el intonatio és oratori hűv nélkül, egyszerű, halk, ugynevezett előadó-módorban.” A legszívesebben, kegyelmes ur! viszonzá Deákli, köszöndöm a türelmet. Ekkor aztán csöndesen olvasta el, a gróf vagy helyeslőleg szölt róla, vagy észrevételeket tett rá, legtöbbször tréfásan, de nem sértve s az ősz tudós fáradhatlan munkássága iránt mindig elismerőleg. Egy alkalommal Smollett egy szerelmes versét szavalta el:

Amor vésznyila jól talál,
Meghajlok előttem:
Érzem a töle gyúlt tüzet,
Átjárni minden izemet.

Mig keblem ég, szemem mereng;
A vérzham fullemben cseng:
Öröm, remény, bű, félelem
Felváltva dúlja szellemem.

Lelkemek kéj- s kín-ár gyöttri,
Nyelvem búvárszót talál,
Szó-enyh után híjába nyul
Panasza tört sohajba ful;

Csak néma könyvet önt szemem,
Örök keservet nyög szívem —
Nem látva sir, nem hallva vall,
Barátlan éln, nem száma hal.

(Vége köv.)

dig csak egy helytelen politika eredménye lehetne, és ámbár ő ezen eredményt is elfogadni kénytelen volna, még is arra kéri a miniszteriumot, hogy ha ezen occupatio vagy annexio eddig nem volt czél, ne legyen az ezután sem, hanem ellenkezőleg, hátrítassék el minden, e mi ily rendszabályt szükségessé tehetne.

Falk indítványát elfogadja, körülbelül azon okokból, melyeket Apponyi fölhozott.

Hegedűs Sándor elfogadja Falk indítványát és ezen alakban megszavazza a hatvan milliót, három okból: először, mert a külügyminiszternek eddigi nyugodt és higgadt magatartása, még a közvélemény ellenkező áramlatával szemben is, kezeskedik arról, hogy könnyelműen háborus vállalatokba nem fogunk bonyolítani; másodszor, az általunk megvédendő érdekek azon részletezésében, melyet a külügyminiszter adott, szölv biztosítékát találja annak, hogy Keleten nem fognak oly alakulások létrejönni, melyek a mi érdekeinket veszélyeztetnék; 3-or a megszavazásnak azon formája, melyet Falk indítványozott, nézete szerint olyan, mely egyfelől a kormány kívánatának megfelel, másfelől azonban hazánkban a közvéleményt is megnyugtathatni képes leend.

Balogh Imre röviden kijelenti, hogy elfogadja Falk indítványát.

Csernátorny Lajos elfogadja Falk indítványát.

Pulszky Ágost szintén csatlakozik Falk indítványához, ámbár annak egyik másik passusát némileg módosítani kívánta volna, nehogy az országban jogosulatlan remények keltessenek, melyek utóbb talán nem fognak teljesülni.

Zichy Ferraris Bódog gr. egyszerűen kijelenti, hogy elfogadja Falk határozati javaslatát.

Szólásra többé senki sem lévén feljegyezve, szavazat előtt:

Szilágyi Dezső megjegyzi, hogy a bizottságnak még nincs tudomása arról, vajjon mily állást foglal el a kormány Falk indítványával szemben, mire Andrassy gr. kijelenti, hogy ő ezen indítvány formulázásában „nem lát semmit, a mi ellen neki kifogást kellene tennie; miután azonban az osztrák delegáció határozati javaslatát még nem ismeri, a két határozatnak pedig, minthogy ő felsége által szentesítettét fog, azonosnak kell lennie: a kormány nem engedélyozhatja magát már előre az egyik delegáció által formulázott indítvány mellett, hanem fenn kell tartania azon lehetőséget, hogy ha a két határozat egymástól eltérne, azoknak egyeztetése céljából közpút keresessék. Azonban elnök azon kérdésére: megadatik-e a kormány által kívánt felhatalmazás a 60 milliónyi hitel dólában, még pedig azon alakban, a melyben Falk indítványozta, — a bizottság egyhangul az említett indítvány elfogadását mellett nyilatkozik.

Bécs, márcz. 12. Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma elfogadta az 1878. év második negyedére szóló elömlenitást és a hadügyi miniszterium által 1878-ra követelt rendkívüli hadseregi szükséglet több tételét.

Ferencz Károly főherceg temetése.

Bécs, mart. 12. Ferencz Károly főherceg temetése ma d. u. a szokásos pompával, a hivatalos világ és óriási néptömegek részvétele mellett ment végbe.

A kapuczinusok templomában 3 órakor kezdődött a gyászrendek gyűlekezése. Jelen voltak a közös miniszterek, Andrassy gróf honvédtábornoki egyenruhában, az osztrák cabinet tagjai. A magyar kormányt Tisza Kálmán, Wenckheim Béla br., Széll Kálmán, Trefort Ágoston, Perczel Béla, Bedekovics Kálmán képviselték. Jelen voltak továbbá Mailáth György a főrendiház elnöke, számos magnás és több magyar főpap, köztük Haynald Lajos érsek; Várady Gábor a képv. ház alelnöke számos képviselő élén; a magyar delegáció tagjai teljes számban. Gróf Szapáry Géza, fiadai kormányzó; Budapest fővárosnak számos küldöttsége, élén Ráth Károly főpolgármester és Thaisz Elek főkapitány.

Az osztrák birod. tanács két háza, az osztrák nemesség teljes számban volt képviselve, továbbá Bécs város községtagozása és számos más testület és küldöttség.

A gyászszertartás a bugiban kezdődött. Itt az udvari káplán megégszer beszentelte a ravatalon fekvő főherceget; a kamarások lementek a koporsót a ravatalról és megindulának. Két udvari fourier, egy káplánsegéd a kereszttel, az udvari káplán a incesummával és aspergensel, két udvari káplán, az udvari lelkész előre mentek; az elhunytak főudvarmestere és két komornyika a koporsó után mentek. A koporsó két oldalán 8 nemzeti apród ment viaszfáklyákkal, 6 arcú és hat magyar testőr, és tizenhat lovas-testőr.

Ily kísérettel vitték le a koporsót a sveizerhofba, hol a gyászkozsira tették.

Az egész városban most megkondultak az összes templomok harangjai. A gyászmenet megindult.

Elöl egy szakasz lovaság, egy udvari tiszt lóháton 1—2 fogatu udvari hintó egy fourierral, 1—2 fogatu négy ülésű udvari hintó, egy század lovaság, két udvari fourier lóháton; egy hat fogatu udvari hintó a két szolgálattevő kamarással, egy hat fogatu udvari hintó az elhunytak főudvarmesterével.

Azután következett agyászkozsai, melybe hat fehér ló volt fogva; két oldalán négy lakáj és négy nemes apród viaszfáklyákkal, továbbá jobbfelől hat arcútestőr és nyolc osztrák lovas testőr, balfelől hat magyar nemesi testőr és nyolc magyar lovas testőr.

A menet végét egy század gyalogság és egy lovas század képezte.

A menet a burgtéren, Michaeler-platzon, József-téren, Augustiner- és Tegelhof-utczákon végig vonult. Midőn a kapuczinus templomhoz érkezett, erről jelentést tettek ő felségeknél.

Erre gróf Hunyady főszertármester adatát a gyászvendégekkel a legfelsőbb és magas uraságok közeledt.

Király ő felsége, a királyné és a király testvérei arczain, midőn a templomba léptek, a legmélyebb fájdalom tükröződött le.

A király kíséretében voltak az uralkodó család összes tagjai, Aosta olasz herceg, Lipót henzollerni herceg, György szász herceg, Sándor hesseni herceg.

A mint a gyászmenet a kapuczinus templom főajtájához ért, Kutschker érsek, fényes segédlet élén odament és fogadta a koporsót, melyet aztán a kamarások a templomba vittek, és letették a ravatalra, mely a templom közepén volt felállítva és körülveve égő gyertyákkal.

Kutschker érsek beszentelte a holttestet; mire az udvari káplán énekára elénekelt a „Libera”.

Most lementek a koporsót a ravatalról, fáklyásktól körülveve levitték a sírboltba; elől a pontifikáló érsek ment, utána a cs. k. első főudvarmester és az elhunytak főudvarmestere. Király ő felsége, Rudolf trónörökös és a király testvérei követték a koporsót a sírboltba.

A sírboltban az érsek még egyszer beszentelte a tetemet; a főudvarmester a patereknek adta át a tetemet, és ő felsége, fenséges kísérellel együtt visszatért a templomba, melyből az alatt az udvar és a gyászvendégek eltávoztak.

TANÜGY.

Szolnok-Dobokamegye népoktatási tanügyének 1876/7 évi állapota.

(Folytatás és vége.)

Ma 237 önálló napskola van a megyében 360 tanteremmel s a tanítói állomások száma 347-re nőtt, huszonegy év alatt e szerint legalább is 123 új tanítói állomás lenne szervezendő s 110 új tanterem, továbbá a meglevők közül 323 vagy egészen újból építendő, vagy a községek törvényi követelményének megfelelően átalakítandó.

De nem szabad megfeledkezni e mellett a megye területén szerte szórva ugyan, hanem azért nagy számban élő mőzesvallásu hifelekezet szükségéről sem. Különösen két körülmény veendő náluk figyelembe, nevezetesen egyfelől az, hogy lélekszám szerinti állományuk folytonos ingadozásban tartatik a szomszédos tartományokból beözölők s időszerű módorban a törvényhatóság községeiben megszálló vándorcsaládok által; továbbá nem hallgatható el másfelől azon körülmény, hogy éppen az itteni mőzesvallásu szülők vonakodnak leginkább a más hifelekezetek iskoláinak használatától.

Erős bizonyítékok képeznek ezen állításom mellett a minden lépten-nyomon keletkező izr. zugiskolák, melyeket, mint a társadalmi életre gyakran veszélyes nyomokat hasztalan irtogat a hatóság mindaddig, míg a talajt megfelelő műveléssel által olyaná nem teheti, hogy abból amaz önmagától kiveszessen.

Igénytelen nézetem szerint olcsó tápintézetekkel ellátott, ugynevezett kerületi izraelita iskolák szervezésére és fenntartására kellene a mőzesvallás lakosságát szorítani és e mellett tekintettel arra, hogy a polgári egyenjogúságnál fogva azok velünk együtt honfiai a magyar hazának, de abban különváló nemzetiségi tömörüléssel és jelleggel nem bírnak, az általános tanítási nyelv meghatározása iránt is intézkedni. A legkomolyabban ajánlom a t. Községi Bizottság figyelmébe, de másokéba is az ugynevezett „hébernyelv” kérdést, a mennyiben saját tapasztalásaim alapján e ezen ügyre nézve leplezetlen őszinteséggel nyilatkozó, tájékozott izraeliták fölvilágosítása, nyomán mondatom, hogy a zugiskolák ugynevezett „héber nyelve” nem egyéb érthetetlen langyel-német vegyülmény, a héber betűkkel írott levelek szarait bármely német szótárban fölvehetjük. A latin és goth írásjegyek előtti ismeretlenek, kénytelenek ennél fogva közéleti irások érintkezéseikben a héber jeleket használni.

Csupán 5 ily járási izr. iskolára volna voltaképen nagy szükség, a mennyiben a még hátralévő izr. gyermekek a bethleni, retteg, m.-láposi, veresegyházi, somkerek-i állami iskolákban már ez időszert is megfelelő oktatást nyernek.

Visszatérve a fentebb jelzett általános szükségletre, önként fölmerül a kérdés, vajjon mily alapokból s milyenü segédforrásokból merítetik a legközelebbi 25 év alatt végrehajtandó iskolai reform anyagi szükséglete?

Hogy 400 iskolához építessék s a tanítók anyagi ellátása legalább a törvényben kiszabott, 300 frtos évi minimális összeg erejéig szabályoztassék, arra e megye lakosságának vagyoni helyzete összes nemzetgazdasági tényezőinknek komoly számbayétele után elégtelen.

Évről-évre 16 iskola szervezése, újból építése vagy egyébkénti átalakítása sokkal nagyobb összegeket vesz igénybe, mint a mennyit rendes rülmények között a rendelkezési alapokból arra fordíthatunk. Nincs eset, nincs lehetőség, hogy a hifelekezeti községek e reformot saját hatáskörükben látsítsák. Határozottan merem állítani, hogy az 1868. évi 38. t.-cz. intentiója és következménye a rendelkezés alatti eszközökkel s a megadott viszonyok között e törvényhatóság területén 50 év múlva sem leendő — nem végrehajlva, de — megközelítve.

Az egyetlen, és itt ismételtlen hangsúlyozom, hogy meggyőződésem szerint kizárólag csupán egy út és mód van arra, hogy ezen reformokra nézve némi reménnyel kecsegtethessük magunkat. A 40-es években, sőt még az 50-esekben is nem mertem volna azt rendkívülinek mondani: ma az eszmé már merészen nevezhető, mert abban áll, hogy: „Szolnok-Dobokamegye községei iparkodják saját nagylelkűsége és nemes ambíciójánál fogva minden erejével oda hatni, hogy az éppen alkotandó orsz. közmunika törvényben mondja ki a törvényhozás, hogy az oly megyék, hol a tanügyi viszonyok fejletlen volna, indokolja, az összes közmunikaerőnek egy bizonyos százalékat számomkodási kötelezettség mellett közszégi iskolához építésére fordíthatják.”

Beismerem, hogy törvényes elvi szempontból nem kifogás nélküli a javaslat; sőt, ha figyesebb vételek, hogy iskoláink 94, %-laka az időszerűt a hifelekezetek joghatósága alá tartozik, és így annak a vallási színezetű nékülöző polgári községi iskolaház nem építhet — indítványom vakmerőnek és törvényellenesnek mondható. És én mindennek dacára fenntartom azt, először azért, mert a közművelődés ügye egyaránt közös érdeke magának az országnak; az ország ezen közt ügye legszentebb érdeke az egyháznak, s valamennyivel közös ügye az a társadalomnak.

Azonban eltekintve mindezekről megsemmisül a kérdés törvényellenes volta, mihelyt megdonduljék, hogy a közmunikaerő fölhasználásával a községi és közvagyonból emelt iskolaház nem az iskolához jogot formális egyház, illetőleg iskolatörök hiteközségnek, hanem marandó községi tulajdon gyanánt lenne építendő. A polgári község — a felsőbb hatóság ellenőrzése mellett — a közvagyon bizonyos részéből egy, a közoktatási céloknak teljesen megfelelő épületet emel s ezt, a mellett, hogy időszerű tanácskozással fölhasználja, bizonyos évi bérért áthoosátán a helyi iskolázás céljaira.

Az iskolafentartó egyház, hol saját erejéből nem képes törvényeszerű iskolaházát építeni, köteles az e célra készült községi épületet, bérbe fogadni, a házber mennyiségét az építkezési költség arányához s a helyi átlagos árak szerint, a megye, mint törvényhatóság állapítaná meg.

A bérleti jövedelem felsőbb hatósági ellenőrzés mellett gyümölcsözőleg kezeltek és a szükséghez mérten vagy az épület jókarban tartására fordíttatik, vagy marandó községi iskolai alap ezimen tökéltetnek.

Szolnok-Dobokamegye területén, hol a közmunika kötelezett községek száma 319-re megy, a közmunikaerőnek évenkénti 6, legfőkébb 10 %-lékával 20—25 év alatt a szükséges közoktatási reformot végre lehetne hajtani.

Hogy a hifelekezeti iskolaházak építési költségét nem egy esetben viselte a polgári község, azt igazolják a telekkönyvi följegyzések. Adataink szerint a hifelekezetek által használt iskolaházak közül 99 ma is a polgári község tulajdonát képezi s meg vagyok győződve róla, hogy e számmal még nincs az ily fajta eset kimerítve.

Az ekként végbevitt nagyobb mérvű kindások egyaránt érintvén a község minden lakosát, aránylagosan a közvagyon, az iskolaház fölépítése után már könnyebben reászoríthatók volnának az iskolafentartók a tanítói jövedelem fokozatos emelésére, illetőleg az iskola költségének teljesen törvényesű szabályozására. Emellett az iskolai reform terén minden irányba kiterjeszthetők figyelmüket és nem kellene folytonosan rettegni, mint most, az első lépés következményétől.

Ezeknél fogva ismételve bátor vagyok az ügyet a törvényhatóság t. Községi Bizottságának figyelmébe ajánlani.

A kolozsvári jótékony nőegylet

1877. évi december 2—20 napján tartott ülésén és annak írtmány- és írtmányok kiállítását jegyzése.

A) A női munka és iparostályból.

I. Máltányi okmányt nyertek:

Tordai öz. Székely Sándor sz. pozácsért, Jordai öz. Miskolci József sz. pozácsért, R. faj Domokosné kenderszövetekért, Gábor Antalné gazdasszonyi czikkékért, Györfy Ilka gyapjaszövetekért, Sándor Antonia befűtőért, Somogyi Istvánné házi kenyérért, Demeter Károlyné befűtőért, Vikol Jánosné befűtőért, Bogdán Andrásné szövetekért, Auben Klari sz. póntelace-munkáért, Major Józsefné lenzövetekért, Szabó Ferencné házi kenyérért, Hutter Sámuel mészért, gróf Teleki Mikásné asztali gyümölcsökért, Bartha Lajosné gazdasszonyi czikkékért, Pál Andrásné

fűsített husakért, Zeyk Józsefné himzéseért, Schwar-
czel Ferencné himzéseért, Végh Gabriella him-
zéseért, Kraus Majerné file guipur munkáért
Nagy Istvánné lenszövetekért, Ganzl Márkáné him-
zéseért, Sikló Eszter himzéseért, Rosenberg Bor-
náné befőttekért, Simon Ferenc czukrástati cik-
kekért és befőttekért, Bagaméri Györgyné házi
kenyerért, Simon Elekné befőttekért, Nagy Dé-
nesné gyapjuszövetekért, Todorffy Bogdáné gazd-
asszonyi cikkekért, Cserei Jánosné lenszövetekért,
br. Bornemisza Anna point lace munkáért, Bo-
vánkovich Gyuláné gazdasszonyi cikkekért, Nagy
Istvánné szőnyegszövetekért, Barsai Domokosné cip-
kekért, Janka Károlina holbein munkáért, Hut-
flesz Károlyné himzéseért és házi cikkekért,
Graf Jakabné himzett pamlagvárosokért, Biasini
Domokosné moha képekért, Harmat Luiza műtég-
lázásért, Simon Róza point lace munkáért, Szacs-
vay Sándorné point lace munkáért, Vogel Ká-
rolyné befőttekért, Kerekas Mártonné befőttekért,
Végh Józsefné lenfonalért, Miháisi Jánosné len-
fonalért, Komlósi Imréné gazdasszonyi cikkekért,
Fritsch Erzs. kötésekkért, Zágóni Pálné szövetekért,
Rafaj Teréz kenderszövetekért, Beddi Istvánné
savanyított ngorkáért, Szenkovic Mártonné házi
szövetekért, Pataki Istvánné házi gyertyáért, Veres
Lászlóné befőttekért, Szász Ádámné gazdasszonyi
cikkekért, Hajdu Jánosné nyers szilváért, Vajna
Janka himzéseért, Hegedűs Ilona himzéseért,
Aubin Róza poille lace munkáért, Szongott Pepi
file guipur munkáért, Pénteki Jánosné lenszöve-
tekért, Szabó Józsefné házikenyérért, Böhm Pepi
ruha varrásért, Bódi Tivadarné veteményekért,
Vikol Antalné befőttekért, öz. Simon Józsefné
házi csermárért és fonalért, Pécsi Kata himzéseért,
Kovácsi Róza holbein munkáért, öz. Nalácsi Jó-
zsefné poille lace munkáért, Bartha Gizella hor-
golt munkáért, öz. Groisz Gusztávné gazdasz-
szonyi cikkekért, Simon Amália kötésekkért, öz.
Krizsa Jánosné lenszövetekért, Ujfalvi Ádámné len-
szövetekért, Bokros Ádámné befőttekért, Czirkák
Róza horgolt munkáért, Gáman Róza himzé-
sekért, Ráb Irma himzésekkért, Zágóni Borbára
gyapjuszövetekért, Andráschovszki nővérek nyers
selyemért selyemszövetekért, Somlyai Lászlóné be-
főttekért, Inezdi Sámuelné borsalma sajtért, Be-
csei Hugó kalácsért és kenyérért, Kónya Rudolfiné
kenyerért és kalácsért, Kónya Mari kötött pap-
lanért, Bogdán Róza holbein munkáért, Békésy
Lila poille lace munkáért, Szilágyi Laura rozsol-
sokért, Bodor Pálné befőttekért, Sárosi örökösök
ecetért, Gajzágó Kata himzésekkért, Füzési Sá-
muelné házi szappanyért, Kappel Regina himzé-
sekért, Jucho Ferencné ecetért, Barabás Lotti
lace band munkáért, öz. Barabás Károlyné se-
lyem szövetért, Pap Sándorné házi szövetekért,
Pap nővérek szőnyeg horgolásért, Tauffer Ferencné
befőttekért, Tauffer Adolf befőttekért, Keresztes
Dánielné kötésekkért, Vinkler Teréz lengeségi mun-
káért, Pénteki Jánosné szövetekért, Pap Gyuláné
szőnyeg szövésért.

II. Pénzbeli jutalmat nyertek:

Egy aranyat.

Paiza Netti himzésért, Szucsáki Róza ing-
varrásért, Sepsi Anna ruhavarrásért, Csobanski
Róza himzésért, Vittenberger Anna himzésért, Ra-
faj Domokosné szőteményekért, Rafaj Teréz sző-
teményekért.

Tallérokért.

Kosa Ilona tejérmű varrásért, Schul Róza
fejérmű varrásért, Nagy Biri fejérmű varrá-
sért, Barabás Lotti poille lace munkáért, Dom-
badi Róza és Ilka szőnyegért, Ujvári Béla szöve-
tért, Janka Károlina horgolásért.

A műpar és történelmi osztályból

méltányló elismerés fejeztetett ki a következő ki-
állítások irányában.

1) Fischer Vilmos, porcellánjai Kolozsvárt.
2) Veres Ferenc, fényképész gyűjtemény. Kolozsvárt. 3) Hos-
szfalusi műfaragászati iskola a tanítványok farag-
ványai és rajzai, Hosszfalusi. 5) Körner József,
butorgyáros. Hajlított fából készített székek Brassó.
6) Copony Márton padozatkozakgyáros padozat-
kozak Brassó. 7) Szepesi Lajos, szobori márvány-
tárgyak Kolozsvár. 8) Goldsmidt Lajos, arany-
műves munkák Brassó. 9) B. Ránffy Ádám, fa-
ragványok és porcellán festmények Kolozsvár. 10)
Horváth testvérek, műpéldeszeti tervrajzok Kolozs-
vár. 11) Molnár Benedek, asztalos, padozatkoz-
kár. Kolozsvár. 12) László József, bányaigazgató,
gépészeti munkák Krissó. 13) Süs Ferdinand,
egyetemi gépész, gépészeti munkák Kolozsvár. 14)
Bak Lajos, asztalos munkák Kolozsvár. 15) Ó
radnai m. k. bánya- és kohóhivatal, bánya-termé-
nyek Ó Radna. 16) Zalatnai m. k. bánya-hivatal.
Bányatermények Zalatnai. 17) Meinhardt Ágost
fényképész, fényképek N. Szeben. 18) Triska Fe-
renc, zongora-gyáros, pianino Kolozsvárt. 19)
Deutsch Henrik, tűzhatlan agyag Rév. 20) Erdő-
vidéki bányaegylet, barnaszén, Kőpecz. 21) Eper-
jesi László, új találmányú fűtő Deás. 22) Veres
Dániel, lakatos, lakatos munkák, tűzmentes szek-
rény Kolozsvár. 23) M. k. jószágigazgatóság, erdő-
termények Kolozsvár. 24) Bertha Mihály, bádós,
új szerkezetű kávéfűtő Kolozsvár. 25) Sárdi István,
festmények Kolozsvár. 26) Gubodi Sándor, székely
kákamunkák Marosvásárhely. 27) Beer Lipót, kö-
metésés Brassó. 28) Knauer József, lakatos, zárák
Kolozsvár. 29) Pataky Victor, mérnök, mozaikmű
Deás. 30) Makkay Domokos, asztalos munkák

Marosvásárhely. 31) Bors Albert, szindi márvány-
tárgyak Szind. 32) Br. Bornemisza Albertné,
porcellán festmények, Kolozsvár. 33) Zsilvölgyi
kőszobrász Petrózsey. 34) M. újvári m. k. só-
bányahivatal, M. Újvár. 35) Govasdiai m. k. vas-
műhivatal, Govasdia. 36) Kudsiri m. k. vasműhi-
vatal, Kudsir. 37) Nagyági m. k. bánya-hivatal,
N. Ág. 38) Csik-baláni rézbánya, Csik-Balán.
39) Henning Károly, rézműves Segesvár. 40)
Gergely János, kerégyártó keresek, Kolozsvár.
41) B. Kemény Vilma, faragványok Kolozsvár. 42)
Duchony Márton, kárpitor, pamlagok, Kolozsvár. 43)
Kováry Endre, festvényekért 44) Krepsz szobori
czukra. 45) A múzeum egylet. 46) Teutsch Hen-
rich rozsolásokért Brassó. 47) Domokos Sámuel,
szőlőkért, gyümölcs ecet. 48) Dévai Moga De-
meter, fametszések. 49) Petrozsiní Ráth Ignác,
műregiségek. 50) Zalatnai Voisz Tade bánya ter-
mények. 51) Gr. Teleky Károly, műregiségek. 52)
Szathmári Elek, aranyműves munkák. 53) Nagy
tiszteletű Veszely Károly, templomi éksésségek. 54)
A ferenciek zárdája t. főnöksége, egyh. műregi-
ségek. 55) A kolozsv. kegyes rendiek t. főnöksége
egyh. műregiségek. 56) Tauffer és Veres urak
(fényképész) fényképek. 57) Cserei Jánosné ur-
asszony műregiségek. 58) Vargasi Dániel Gábor,
régí okmányok. 59) Br. Kemény György, régisé-
gek. 60) K. Biasini Domokos, ékszerek. 61) Gr.
Bódi Ferencné, régi ékszerek. 62) Gr. Lázár
Miklós, műregiségek. 63) Simon Elek ur, mű
regiségek. 64) Öz. Zeyk Józsefné, mű regiségek.
65) Zeyk Dánielné, mű regiségek. 66) Bódi Ge-
rgelyné, Gr. Nemes Rozália, mű regiségek. 67) Gr.
Vass Ottília, mű regiségek. 68) Gr. Bánffy György,
mű regiségek. 69) Gr. Teleki Sámuel, mű tárgyi
gyűjtemény. 70) Gr. Teleky Miklós, mű tárgyak
összetes gyűjtemények. 71) Kiss Elekné, régi ru-
házi tárgyak. 72) Csiki Testvérek, háztartási
cikkek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. márczius 14.

— A megyesi czipész ipartársulat alapsza-
bályai a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi
m. kir. minisztérium által a törvényes bemutatási
záradékkal ellátottak.

— A n.-szebeni ügyvédi kamara közhírre
teszi, hogy Vlad Miklós és Martin Rudolf ügyvé-
dek N.-Szeben székhellyel, Mauks Gyula ügyvéd
pedig Medgyes székhellyel, a kamara lajstromába
folytatólal felvétettek.

— A kolozsvári ügyvédi "kamara részéről
közhírre tétetik, miszerint Dragosin László nagy-
somkúti ügyvéd lakhelyének ezen kamara területé-
hez történt csatlóása folytán, a kamara lajstromá-
ba folytatólal felvétették.

— „Petand király udvara“, Delibes
Leo operettje került tegnap (márcz. 13.) először
színpadunkra nemigen nagy közönség előtt.
A darab meséje, minden tekintetben az operette-
műfajhoz méltóan, csupa üres léhaságokból, való-
színűtlennél valószínűlenebb situációból és fri-
vol kétértelműségekből áll; mindezek mellett még
meglehető hosszadalmas és unalmas is. Pedig
alapeszméje ügyes vigjátéki gondolat és szellemes
fej nagyon kedves kis egyfelvonásos bohóságot
csinálhatott volna belőle. Az udjónság zenéje is
a könnyebb fajú operett-stílyhoz tartozik, mind-
amellott vannak benne egyes, a szokottnál szebb
részletek (solok és karok), melyek a könnyedebb
fajú zene kedvelőit kielégíthetik. Általában „Pe-
tand király udvara“-val bizony épen mit sem
nyert sem az irodalom, sem a színházi játékre-
s valóban kár volt a színpadhozatalával időt veszte-
getni, annyival is inkább, mert a közönségnek
még operett-kedvelő része meglehetősen hidegen fo-
gadta a tegnapi udjónságot. Az előadást illetőleg
Krieger Kornelia igen szépen énekelte Girandole
szerepét s jelenet közben is élénk tapokora ra-
gadt a közönséget; játéka azonban látszott,
hogy nemigen éri otthon magát az olys szerep-
körben és szinte sajnálja, hogy szép organumát és
annak iskolázottságát ilyen szerepekre kell veszte-
getnie. Marcell és Szombathelyi a két király sze-
repében léhsókodtak a tulajdonul is. Krescsányi
Sarolta mint Leo herczeg igen elegánsul nézett ki,
játék tekintetében ezutal is az ő szokotti élénk-
ségével exaqltata szerepét; énekrészeit azonban—
melyeket rohamosan hanyatló tremoláló, érczelen,
sőt legtöbb helyt hamis hangjával nem nagy ha-
tással adott elő, — a közönség észrevehető hidegséggel
hallgatta.

— Színházi hírek. Színházunk népszin-
műneke, ellenkezőleg a mi értesülésünkkel, egy
fővárosi lap szerint valami Várad József nevű
színész lesz. Csupa ismeretlen nagyság. Krescsá-
nyi Sarolta, kiről közelebből az a hír volt,
hogy a debreczeni consortiumtól kapott felszólítá-
st, az aradi színházhoz szerződött.

— A „Victoria“ bizt. társaság osdűgyé-
ben a békés kiegyenlítés és a végleges hitelezői
választmány s tömeggyűlésnek megválasztása tár-
gyában a helyb. kir. tszónél a tárgyalás ma 14-
én d. e. tartatott meg; melyre több budapesti és
bécsei ügyvéd is jelent meg. Az érték szerinti szá-
vazatokhoz képest megválasztottak: tömeggyű-
lések: Schilling Rudolf kir. közigyőző; választ-
mányi rendes tagoknak: dr. Fischer Lajos, Kovári
Mihály mint dr. James Klang a bécsei Vaterlan-
dische bizt. társaság verérgazgatójának helyettese
és ügyv. Bokros Elek; póttagoknak pedig: Sipos
Gábor, dr. Isaku Aurél és dr. Weisz József helyb.

ügyvédek. Valószínű, hogy a tvszák is a fenneve-
zetteket fogja megerősíteni.

— A helybeli izr. „betegsegélyző és te-
metkezési egylet“, „Chewra kadischa“ minden har-
madik évben a szokásos társ-lakomáját, „Chewra
Snadét“, f. hó 12-én a redoute termében tartotta
meg, mely alkalommal nemcsak a helybeli tagok
legnagyobb része, hanem még a környékbeli egy-
leti tagok is gyűltek egybe a testvéries ünnepélyen
rész vevő. Horovitz Sámuel igen sikerült
felköszöntést mondott, elttetvén a „legelső“ ma-
gyar embert, a királyt, Fischer Vilmos, az
egylet érdeműs ellenőrzője, mind az ő, mint pedig
a 8 év óta hűn fáradozó egyleti elnök Schwar-
cz Mőzes nevében szíveslen üdvözlő ezen örö-
metjes alkalommal az egyletnek oly szép számmal
megjelent tagjait. Ezután a rabbi az egylet valódi
humanistikus működését ecsetelte, a „Prédikátor“
eoe szavaival: „Jobb a gyász házába, mint a vi-
galom házába menni.“ Közben-közben az épen
próbára megjelent kassai kántor igen derék ének-
karával ékes dallamokkal emelte a kedvet. Elővgre
pedig Allenberg Lázár, az egylet pénztárnó-
kának indítványára a gyűlékezet egyhangú bele-
egyezésével, fél három órakor éjféltől, távirattal
üdvözlő az egylet nevében Reich Izskót, a magyar
és erdélyországi törvényhő zsidó hitközségek köz-
vetítő bizottságának elnökét Budapestent.

— Népesedési statisztika. Kolozsvárt
a múlt héten (márcz. 3-tól 9-ig) összesen 14
gyermek, még pedig 9 fiú és 5 leány születet
élve. Ezek közül 3 fiú és 2 leány törvénytelen
volt. Ezzel szemben haláleset 26 fordult elő (8
férfi és 18 nő) s e 26 eset közül 15 esetben,
az illető még 1 éves korát sem érte el, vagyis
az elhaltak 60%-al a halált okozó kórnemek
között 5 pertussis, 4 tuberculosus, 1 pneumonia volt.

— Értésítés. Éresítem a t. e. ifjuságot,
mikép az 1878. márczius 15-én tartandó nemzeti
ünnepélyen minél tömegesebb számban való me-
jelentésre a gyűlekezési hely a m. k. t. e. jogika-
ránál határozottatott, ugyanazon nap d. u. 1/2 3
órákor. Az ünnepély magasztossága minden egyes
polgártól megkívánja, hogy azon megjelenni ke-
gyeletes kötelemnek tekintse. Kolozsvárt, 1878
márc. hó 14-én Kádbó Ferenc e. i. ifjusági
elnök.

— Gyönyörű erdő-égést láthattak azok
Gerend községein, a kik f. hó 11-én este
a dóbogún Tordára beereszkedtek. Az erdő, a Ló-
na felőli hegyen kezdődve, átcsapa a Gerend-Ke-
reszturi oldalra, s a közbirtokosság tulajdonát
képezi. Nem kaptunk még részleteket írja a „Ha-
ladás“, az égés okairól, részleteiről, annyit azon-
ban szinte állíthatunk, hogy jámbor kéztől ez idő-
ben, midőn künn semmi munka nincs, alig
eredhetett.

— Esküdtszéki tárgyalás. N.-Szeben-
ben e hó 12-én tárgyalták Gött Henriknek, a
„Kr. Ztg.“ szerkesztőjének sajtó pörét. Deesi Já-
nos ügyész vádbeszédében kiemelte, hogy a „Kr.
Ztg.“ 1877 évi 169-ik számában megjelent cikk
lealázó kifejezéseket tartalmaz, s a miniszter és a
főispán intézkedései ellen a gyűléstől szítja. Hor-
váth Henrik védő bebizonyítani igyekszik, hogy
a kérdéssel cikk lealázást nem tartalmaz. A külföldi
német sajtó a kormányt és közegeinek
eljárását a szász nemzeti egyetemmel szemben
sokkal élesebben bírálta, mint a hazai, sőt egy
magyar lap Tiszának a szászok ellen való magatartá-
sát „boszantás“-nak nevezte. Az esküdték
vádlottat egyhangulag „nem vétkek“-nek nyilván-
ították.

— Hymen. Beregszászi Árpád közelebb-
ről eljegyezte a kedves Bágya Vilma kisasszonyt
Déván.

— Halálozás. Brencsán Sarolta, Bren-
csán Gabriella és férje Szász Béla királyi tör-
vényészeki bír.; — Brencsán Erzsébet és férje
Végh Bertalan; — Brencsán Mária; — özvegy
Brencsán Sándorné született Májláth Mária és
gyermekai: Géza és Btela; — a magok, vala-
mint a közeli és távoli rokonok nevében mély
fájdalommal tudatják, hogy a szeretett apa, ille-
tőleg ipa, fivér, soror és nagybátya, balázsfalvi
Brencsán Albert, királyi kataszteri biztos
életének 50-ik évében, folyó hó 8-án délután 6
órákor rövid ideig tartott betegség után Déseben
csendes halállal kimúlt. Bóke porain!

— Ronsoló toroklob. Jaad községé-
ben — mint a „Besztercei hetilap“ írja — a
ronsoló toroklob keményen uralkodik. Nyolcz
naplót óta, mindennap legalább egy gyermek el-
pusztult e betegségben. N.-Demeter községében
1874—1878-ig 100 iskola köteles gyermek halt
meg dyphtheritisben.

— A Székely-Udvárhelyt 1878. márc-
zius 3-án tartott táncmulatsággal összekötött
műkedvelői előadás összes bevétel 177 frt 92
kr. az összes kiadás 103 frt 72 kr, marad a fő-
redliskolai zenekarnak tiszta jövedelem fejében 69
frt 20 kr. Felülfizetéseket tettek: Dániel Gábor
5 frt, Solymosi Jánosné 1 frt, öz. Lakatosné 1
frt. Ezeknek, valamint öz. [Korondi] Mőzesné és
Győrfi Ilka urhölgyeknek, továbbá Gyertyánsi Gá-
bor és Konez Armin uraknak az előadásban ille-
tőleg táncz- és cotillon rendezésében kifejtett fá-
radásaiukért köszönetet mond Suppan Vilmos,
a főredliskolai zenekar vezetője.

— Kairóból Kézdi-Vásárhelyi tolonczol-
va. Barabás Antal a kairói bíróság 1877. május
2-án indította el az osztrák-magyar consulság köz-
benjárása folytán s tegnapelőtt Budapestre érke-

kezett. Innét Kézdi-Vásárhelyre küldik. Barabás
Kairóban egy vele ellenségeskedésben élő görög-
revolverrel rá lőtt és minthogy, habár Konstan-
tinápolyban született — magyar alattvalónak je-
lentette ki magát, az illetékes k.-vásárhelyi. szék
hozand felette ítéletet. Vádlott apja a szabadság-
harcz után kimenekült Konstantinápolyba, hol An-
tal fia született, 1860 ban Kairóba mentek lakni.
A tolonczolt gépész — mint az „Ellenőr“ írja —
a magyar nyelvet tisztán beszéli.

— Felhívás az utazó közönséghez. A bu-
dapesti „Haladás“ című szabadkőműves-páholy
által kezdeményezett olvasott újságoknak gyűjté-
se, a nyilvános kórházakban fekvő betegek szá-
mára, már eddig is a legörvendetesebb eredmé-
nyekre vezetett. A testi hajokban szenvedők az
olvasásban találhatnak szellemi enyhítést és időlést.
A vasuti igazgatóságok már megengedték az új-
ság-gyűjtő szekrények felállítását a pályaudvarok-
ban és az utazó közönség nagy jóáteményt tel-
jesíthet, ha az utazás közben olvasott újságokat
a pályaudvar elhagyásakor a gyűjtő-szekrények-
be dob.

— Selmeozi táviratok szerint, e hó
12-én délután 1 órákor, a villám beütött. Új-
vár ég.

— Hoggyan utazik Miklós nagyher-
czeg? A Pol. Corr. san-stefanoi levelezője érde-
kesen írja le Miklós nagyherczeg utazását Driná-
polyból Csataldjába s onnan San-Stefano. Febr.
22-én este a nagyherczeg elhatározta, hogy a fő-
hadiszállást Drinápolyból Csataldjába teszi át. De
23-án reggel már azt a parancsot adta a török
vasutak vezér igazgatójának, hogy az uti tervet
egész San-Stefanoig terjessze ki. A vasuti vonalat
Drinápoly és Csataldja közt betevenez orosz kato-
na őrizte. A nagyherczeg külön vonata d. u. négy
órákor érkezett Csataldjába. Itt Tahyr bey török
alezredes várta őt, tudatva vele, hogy a szultán
még nem engedte meg az orosz főhadiszállás kört
átvételét San-Stefano, s hogy ez ügyben most
tartatik minisztertanács, minek folytán San-Stefano
még nincs a törökök részéről kiürítve. E hír
ropantul megharagította a nagyherczegét, ki
francia nyelven következőket kiáltott a török kül-
döltre: „En rendeletem közvetlen vég-
rehajtását követelem. Menjen én és kísé-
tetem ki közvetlen San-Stefánót“. E kategorikus
felépés folytán a szultán táviratilag elrendelte a
kiürítést. De a nagyherczeg be sem várta az en-
gedélyt, hanem lassu tempóban San-Stefano-
ba ment. Az egész vasut mentén óriási orosz hadtö-
megek voltak felállítva. A nagyherczeget kísérő
4000 ember pedig akként lőn felszerelve, mintha
csalába menne. A hidakat előzetesen mindenütt
gondosan megvizsgálta az orosz lovasság. Így ér-
kezett vasárnap 24-én reggel hét órákor a nagy-
herczeg San-Stefano, azóta vagy tízezer orosz-
katoná van a városban elhelyezve. Mielőtt Driná-
polyból elutazott, Miklós nagyherczeg ebédet
adott, melyre Szavfet pasát is meghívta. Az ebéd
végén a nagyherczeg a jobbján lő Szavfet pasá-
tól azt kérde: „Elfelejték őnt hűsítővel meg-
kínálni?“ „Hagyja fenséged — vála-
szolt az élezes török államférfi — már eléggé
le vagyok hűtve.“

— Nemzetközi irodalmi kongresszus
van alakulóban Párisban. Ez eszmét a párisi írók
egyesülete pendítette meg, a kongresszusnak, mely-
re külföldi írókat is meghívának — czéljál az
tűzvéni ki, hogy a nemzetközi írói tulajdonjog kérdé-
sét végképen tisztázza. E tulajdonjog elismerte-
tésére ugyanis a diplomatiái conventiók is elég-
telennek bizonyultak. A francia kormány a ki-
állítás épület egyik termét átengedi a kongresszus
számára, melynek elnökségével Viktor Hugó biza-
tik meg.

— Ponson du Terrail holttestét e hó
9-én vitték át a montmartrei temetőbe. A „Ro-
cambole“ ismert írója tudvalevőleg 1879-ben halt
meg Bordeaux-ban. A koporsó ugyan már nyolcz
nappal azelőtt érkezett meg Párisba, de a sir
nem készültvén el, egyelőre a Trinité templomban
nyert elhelyezést. Itt gyűlekeztek össze az elhunyt
barátai, hogy hamvainak megadják a vágátiszte-
séget. A sirnál Jules Claretie mondott beszédet
az írók nevében.

— A Morkur átvonulása a nap tányérán
május 6-án fog megtörténni. A párisi Institut
megbízta Angot és Charles André tudósokat —
ugyanazok, kik a Venus átvonulását vizsgálták,
— hogy az égi tünemény szemléltetését végezt
Ogdenbe, az amerikai Utah államban, utazzanak.
Párisi lapok írják, hogy a két tudósnak a csilla-
gászat egy dugzagd barátja 30,000 frankot aján-
lott föl, hogy azok már uti jegyet is vált-
hattak Havreben.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet Kolozsvárt, péntek, mártius 15-én 1878.

KÖMÜVES ÉS LAKATOS.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét Irta Scribe és
Delavigne, zenéjét szerzette Auber. Fordította
Ormai Ferenc.

Kezdeté pontban 7 órákor.

A „KELET“ magán táviratai.

Feladatott Budapestent márcz. 14. 11 ó. — p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra márcz. 14. 11 ó. 10 p. d. e.

Előleges számítás szerint az osz-
trák delegáció bizottságának egy plé-

numa tízenegy többséggel szavazza
meg a hitelt; Falk javaslatát az osz-
trákok harezásnak mondván, el-
lenzik.

Hírlik, hogy Anglia monarchi-
ánkkal a congressuson Bolgárország
ellensúlyozására a görög provinciá-
knak Görögországhoz való csatolá-
sát kívánja, Bolgárország csak a Bal-
kánig terjed, s így Törökország élet-
képes marad; a görög tartományok
reformokat kapnak. Egyiptom iránt
is alkudoznak.

A kiegyezési provisorium a mo-
narchia két fele közt 2 óra állapít-
tatott meg; az eltérő parlamenti ha-
tározatok kiegyeztetése nehézségekre
ütközik.

Legújabb.

A Times jelenti Konstantinápolyból;
A porta elhatározta, hogy két hadtestet
fog küldeni Volóba a thesszáliai felkelés el-
elynyomására. A Standard jelenti, hogy az
angol flotta szombat este Tuzlából az izmi-
di öblből ment.

Bécsben, Ó felsége tegnapelőtt délelőtt
féltenekét órákor fogadta Majláth György ország-
bíró, mint a főrendiház elnökét, ki e ház mely
részvétét tolmácsolta a súlyos vesztesség felett,
mely ő felségét és a l. m. uralkodó házat érte.

Ó felsége meghatottan fogadta a főrendiház
elnökének jelentését és felhívta, hogy a háznak
őszinte fejedelmi köszöntét tudtára hozza. A ma-
gyar főrendi és képviselőház elnökeinek, valamint
a magyar delegáció elnökének és alelnökének, mint
az illető testületek képviselőinek egy a kápolná-
ban a szertartás alatt, mint a gyászmenetben kü-
lön helyek voltak kijelölve.

A Journal de St-Pétersbourg az angol
lapok azon követelésével foglalkozik, hogy az ösz-
szes békeponctok a congressus elő terjesztendők s a
határozatot valamennyi hatalom elfogadja.

A congressus — mondja a Journal — nem
bírószék, hanem közös tanácskozás, közös divergá-
ló érdekek fölött; határozatait annál bizonyosab-
ban elfogadják, mert nem feltétlenység és gya-
nakvás, hanem az általános érdekek fogják azokat
sugalmazni.

A congressus határozatai nem szótöbbség ut-
ján kelnek, tehát nem lehet kívánni, hogy min-
denki előre alvessze magát; épp ugy nem lehet a
congressus elő teljesíteni az összes békeponctokat.
Ha a congressus a béke műve akar lenni, akkor
távol kell tartani tőle minden olyan tárgyat, mely-
nek európai jellege nem lévén s a congressus elő-
döntése alá nem tartozván, izgalmas akadémiai
discussiót keltethetne.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Békésy Károly.

I.

Egy követendő tanács.

Azon betegségek között, melyek a halálo-
zás statisztikájában a leggyakrabban előfordulnak,
a tüdővész mondható annak, mely legtöbbszor
hoz gyázt a családokra, s mely minden halá-
laset közül a legnagyobb száma. A tudomány
még eddig nem fedezett fel biztos gyógyszert ez
ellen, csupán arra szorítkozott, hogy a tüdővé-
szekes szenvedéseit megkönnyítse, és létüket ne-
hány évvel meghosszabbítsa. Mindenki tudja,
hogy a mellbetegeknek téltartózkodásra enyhébb
éghajlatot és a menyinyire lehet fenyes erdők
közében való tartózkodást ajánlanak, melyek ki-
párolgása oly kedvező hatással van a tüdőre.
Szerencsétlenségre sok beteg nem változtathatja
meg tartózkodási helyét, s azokhoz van jelen cikk
első sorban intézve.

A legelőször Brüsselben, s azóta majdnem
minden helyen ismételt kísérletek bebizonyítot-
ták, hogy a kátrány, a fenyőnek szuroktartalmu
terménye, a mell- és tüdőbetegekre a legkedve-
zőbb befolyást gyakorolja.

Már ennél fogva is megérdemi ezen termény
minden helyen ismételt kísérletek bebizonyítot-
ták, hogy a kátrány, a fenyőnek szuroktartalmu
terménye, a mell- és tüdőbetegekre a legkedve-
zőbb befolyást gyakorolja.

A kátránynak alkalmazása a leggyakorla-
tíbb a tokoeszkák alakjában. Guyot ur, gyógyszer-
ész Párisban, kupadt tokoeszkát készít pilula
nagyságban, melyek könnyed fagyalekos burok-
ban a legjobb és legbiztosabb norvégiai kátrány
tartalmazzak, s melyekből kétfőt —hármát min-
den étkezéskor vőve, meghülés, tüdőbetege

Hirdetmény.

Csikmegyében a csikszeredei járás ürességben lévő orvosi állomásnak elnyerésére, melyel 400 frt. évi fizetés és 100 frt. utiátalány élvezet van egybekapcsolva, ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak pályázni óhajtok, hogy ebbéli felszerelt folyamodványait, a megye főispánjához

foljó hó 20-ig bezárólag,

annál bizonyosabban küldjék meg, mert az ezen záros határnapon túl érkezett folyamodványok egyszerűen vissza fognak utasíttatni.

Cs.-Somlyón, 1878. mártius 8-án.

LAZÁR, alispán.

Haszonbéri hirdetés.

Brezina Jánosné hagyatékát képező, kiskandiantza 2. sz. a. 4 szobával, 1 konyhával, pinczével, s egy kis udvari kerttel ellátott ház és telek **f. évi Szent-György naptól** egy évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Csiki Mihálylyal, hidelvi királyutca 29 szám alatt. (101) (1—1)

(37)

ASTHMA

(7—11)

indiai szivarkák

GRIMAUT és TÁRSA gyógyszerészi Párisban.

Elegendő a Cannabis indicából készült szivarkák füstjét belélegezni, hogy a leghin-
zóbb astmát és ideges köhögést azonnal megszüntesse; rokdtság és álmatlanság ellen is
gyakran meglepő hatása.

Főraktár **Bécsben**: Nagyban szállítára Raabe Brunonál, Bückersstrasse 1;
Röder Fülöp-nél, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra nézve **Török József**
gyógyszerésznél Budapesten. — **Kolozsvárt**: Wolff J. és Dr. Hintz Gy. gyógy-
szerész uraknál.

Tauffer József

óvári és piactori üzleteiben Kolozsvárt, a legjobb
minőségben és jutányos áron kaphatók:

Kitünő fajú erdélyi asztali és csemegeborok
nagy és kis mennyiségben.

Valódi POTTENDORFI KÖTŐ- és SZÖVŐ-GYAPOT.
Finomított fonó **LEN- és KENDER** Fejéretett és fejéretetlen
LENFONALAK.

Valódi PAGLIANO SZÖR- és POR egyedüli raktára.

(74) Ajánlja továbbá: (3—*)

jól berendezett bőrüzletet.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

(95)

Hirdetés.

(2—3)

Kolozsvárt az „**EUROPA**” szálloda
csinosan berendezett éttermei és nyári mulató helye, idei
Sz.-György naptól kezdve egy, vagy több évre
haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Orbán Józsefnél Kolozsvárt.

(103)

(1—*)

CSIKI TESTVÉREK

KOLOZSVÁRT.

Kedves kötelességünknek tartjuk a n. érd. közönség figye-
lét, egy hazánkban egészen ismeretlen **kávéra** felhívni.

Ez az ugynevezett:

BOURBON-KÁVÉ

— elnevezését a hason nevű BOURBON szigettől (az indiai
Océanon) veszi, — mely nem csak különös **finom zama-
tossága** által mulja felül az eddig ismert kávéfajákat,
hanem főleg kiváló **olósága** miatt is figyelmet
érdemel.

CSIKI TESTVÉREK

KOLOZSVÁRT.

A Sétatérrel átellenben

egy nyaraló öt szobával, konyha, kamara, pin-
cze, kert és szőlővel **bérbe adandó.**
Értekezhetni Balás Károlylyal kül-monostorutca.

(102)

(1—3)

Társaság székhelye:

37. Old Jewry
LONDON.

THE GRESHAM LIFE ASSURANCE SOCIETY.

ERDÉLYORSZÁGI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

(1—3)

Társaság fiókja Magyarországra:
József utca 12.
BUDAPEST.

THE „GRESHAM“

angol élethbiztosító társulatnak van szerencséje tudatni, hogy egész régi Erdélyország területére vezérügynökséggel

Kibédi Biasini Domokos urat

székhelyül **Kolozsvárt** ruházta fel.

Budapest, február-hó 1878.

The Gresham Life Assurance Society

magyarországi fiókja.

Fennebbi kinevezésre vonalkozva, van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, hogy kinevezésemet elfogadván, minden az élethbiztosító szakba
vágó ügyeket folytatásai megkezdtem, s minden nagyobb városokban ügynökségeket fogok felállítani, a melyek kötelességüknek fogják tartani: mindenben
ezen régi, legjobb hitelnek örvendő s nagy tőkével rendelkező társaságnak már elismert jó nevét továbbra is fenntartani.

Azon t. cz. urak, a kik fennebbi társulat ügynökségét elvállalni óhajtják, ebbeli szándékukat kérem velem Kolozsvárra intézett soraikkal tudatni.

Kolozsvárt, mártius-hó 1878.

KIBÉDI BIASINI DOMOKOS.

(11—15)

(470)

Bizzatok a bebizonyított jóbán.

Orvosi tekintélyek és számos magá-

nok biztatására, a naponta növe-
dő károsodások és szaporuló keze-
kedik alatt lévőek: gyógyszeres jelle-
sege felől.

Dr. Müller

moh-növényvédő

Köszönet és ajánlólevelek.

Tételesek ur!

Fülfelhatalan növényvédő-
ért ezennel indítva érem magam leg-
melyebb közönségét kifizetni; egyáltalán
ezen szemek között nem az eddig re-
ménytelen, de most hitosan várható jevi-
láson, évek óta tartó melegség és
köhögések. Szervekedjék a szervező és
birtokos érdekében ezen igaz ághit sorokat
kinyilvánítani.

Brazília, 1876. okt. 28.

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Tételesek ur!

Stein János

könyvkereskedésbe Kolozsvárt

épen most érkezett:

KOSSUTH LAJOS

nagy hazánkfia felette jóltalált
életnagyságú arczképe.

(Nagy mellkép)

a legújabb eredeti felvétel után
gyönyörű olajnyomatban.

Aranyozott széles kerettel együtt

Ára 25 frt.

Vidékre csomagolással 26 frt.

Ugyanott kapkato

DEÁK FERENCZ

olajnyomatú élethü arczképe,
(mellkép)

a legdiszesebben kiállított széles
aranyozott (barock) keretben.

A nagy hazafi által a buda-
pesti árvaház javára elárúsításra
engedélyezett felvétel.

Ára 35 frt.

Vidékre csomagolással 36 frt.

Meyers Hand-Lexikon

Zweite Auflage

gibt in einem Band Auskunft über jeden Gegen-
stand der menschlichen Kenntnis und auf jede Frage
nach einem Namen, Begriff, Fremdwort, Ereignis, Ver-
tum, einer Zahl oder Thatsache augenblicklichen
Bescheid. Auf ca. 2000 kleinen Octaven über
60,000 Artikel, mit vielen Karten, Tafeln und Beilagen.
24 Lieferungen à 50 Pfennig.

Bibliographisches Institut in Leipzig.

Az I. füzet kapható:

Stein János

könyvkereskedésben

Kolozsvárt.

Ára 32 kr.

A folytatása pontos kézbesítéséről
gondoskodva van.

HUTFLESZ KÁROLY

(14)

KOLOZSVÁRT,

(3—12)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt,
sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemet, s leszámítol
escomptirt) mindenféle nyerményeket és szelvényeket 3
hóval a lejáratú idő előtt, s ezekből minden bel- és
külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket

AJÁNLJA DÚSAN ELLÁTOTT

FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,
ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

agy szintén kitűnő minőségű
fagygyugyertya és szappan-gyártmányait.